

26. 9. 2002

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zájmová sdružení občanů v trestním řízení

Spolupráce se zájmovými sdruženími občanů byla novelou trestního řádu, která vstoupila v účinnost k 1.1.2002, velmi výrazně poznamenána. Došlo k významnému omezení spolupráce s těmito zájmovými sdruženími občanů.

Spolupráce se zájmovými sdruženími občanů byla novelou trestního řádu, která vstoupila v účinnost k 1.1.2002, velmi výrazně poznamenána. Došlo k významnému omezení spolupráce s těmito zájmovými sdruženími občanů. Zájmová sdružení občanů mají podle platné právní úpravy možnost účastnit se trestního řízení v podstatě až v té části, která následuje po právní moci rozhodnutí. Účast zájmových sdružení občanů v rámci rozhodování již trestní řád nepřipouští.

Za zájmová sdružení občanů trestní řád považuje odborové organizace, organizace zaměstnavatelů, ostatní občanská sdružení s výjimkou politických stran a hnutí, církve, náboženských společnosti a právnické osoby sledující v předmětu své činnosti charitativní účely. Zájmová sdružení občanů mohou podle § 3 trestního řádu působit při zamezování a předcházení trestné činnosti způsobem uvedeným v trestním řádu.

Zájmová sdružení občanů mohou spolupůsobit při výchově osob, u nichž soud rozhodl o podmíněném upuštění od potrestání s dohledem, nebo jejichž trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno, u podmíněně odsouzených, podmíněně odsouzených k trestu odnětí svobody s dohledem a podmíněně propuštěných. Zájmová sdružení občanů též pomáhají vytvářet podmínky, aby odsouzený žil po vykonání trestu řádným životem.

Ustanovení § 6 trestního řádu upravuje možnosti převzetí záruka zájmového sdružení občanů. Toto převzetí záruky může být nabídnuto za chování obviněného, jehož trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno, dále za převýchovu odsouzeného, u něhož bylo podmíněně upuštěno pod potrestání s dohledem, nebo kterému byl uložen trest odnětí svobody, jehož výkon byl odložen na zkušební dobu, také u podmíněně odsouzeného k trestu odnětí svobody s dohledem.

Zájmové sdružení občanů může nabídnout převzetí záruky také za dovršení nápravy odsouzeného, který vykonává trest odnětí svobody, trest zákazu činnosti nebo trest zákazu pobytu. V těchto případech je zájmové sdružení občanů podle trestního řádu oprávněno navrhnout podmíněně propuštění odsouzeného z trestu odnětí svobody nebo podmíněně upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu. Pro získání podkladů pro takovou žádost se může zájmové sdružení občanů informovat o chování odsouzeného a o dosavadním průběhu výkonu trestu. K informování je však zapotřebí souhlasu odsouzeného.

Zájmové sdružení občanů může také navrhnout, aby vazba u obviněného byla nahrazena jeho zárukou. Podle § 73 trestního řádu může orgán rozhodující o vazbě ponechat obviněného na svobodě nebo ho propustit na svobodu, je-li dán důvod útěkové nebo předstížné vazby a jestliže zájmové sdružení občanů nabídne převzetí záruky za další chování obviněného a za to, že se obviněný na vyzvání dostaví k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu a že vždy předem oznámí vzdání se z místa pobytu, a pokud orgán rozhodující o vazbě považuje tuto záruku vzhledem k osobě obviněného a k povaze projednávaného případu za dostatečnou a přijme ji. Zájmové sdružení občanů je oprávněno také podávat za odsouzeného žádost o udělení milosti a o zahlazení odsouzeného.

Trestní řád obecně vymezuje též povinnosti zájmového sdružení občanů, pokud převzalo záruku. V takovém případě je zájmové sdružení občanů povinno působit na obviněného nebo odsouzeného, aby žil řádným životem, a k tomu přijmout potřebná opatření. Zájmové sdružení občanů musí dbát také na to, aby nahradil škodu, kterou způsobil trestným činem.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)